

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sağlıklı beslenmenin en önemli esaslarından biri tarladan-sofraya "gıda güvenliği"dir. Gıda güvenliği, üretimden tüketicinin sofrasına ulaşana kadar gıdalardaki olası fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik ve her türlü zararların öngörülmesini ve uzaklaştırılmasını temel alan tedbirlerin tamamını ifade etmektedir.

27 Mayıs 2004 tarihinde 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişikliklerle ülke genelindeki gıda üretim tesislerinin denetim yetkisi Sağlık Bakanlığı'ndan alınıp, Tarım ve Orman Bakanlığı'na devredilmiştir. Bakanlık bu önemli görevi 7.245 kişi ile yürütmeye çalışmaktadır. Bu kişilerin kontrol etmekle yükümlü olduğu 718 binin üzerinde kayıtlı/onaylı ve bir kadar da kayıt dışı işletmeyi etkin denetleyebilmesi mümkün değildir. Yaklaşık olarak 1 gıda denetim elemanına 99 gıda üretim ve tüketim yeri düşmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2021 faaliyet raporuna göre; geçen yıl 1 milyon 378 bin 185 denetim yapılmıştır. Yani her işletme ortalama yılda sadece 1 kez denetlenmiştir. Bu işletmelerden yılda en az 3, 4 hatta 5 kere denetlenmesi gerekenler varken, henüz hiç denetlenmemiş olanlar da mevcuttur. Halk sağlığı ve gıda güvenliğinin, işletme başına yılda ortalama 1 kez yapılan denetimle sağlanması mümkün değildir. Denetimlerin daha sık ve güvenilir yapılabilmesi için daha çok gıda mühendisinin kamuda istihdam edilmesi gerekmektedir.

Gıda güvenliği açısından ülkemizdeki temel sorunlardan bir diğeri de cezaların caydırıcı olmamasıdır. Taklit ve tağşiş ürünlerde uygulanan cezanın sadece para ile sınırlı kalması, bunu göze alarak işe giren ve elde ettiği kazanç zaten verilen cezanın çok üzerinde olan sahte gıda üreticileri için bir engel oluşturmamaktadır. Bugün gıda güvenliği uzmanlarının hemfikir olduğu ortak konu, cezaların güncellenerek hapis veya ticaretten men gibi farklı yaptırımların uygulanması gerekliliğidir.

Günümüzde gıda güvenliği konusunda yaşanan sistematik sorunları önlemek için HACCP, GMP, GHP, ISO 9000:2000, ISO22000, IFC, BRC, EUREPGAP gibi gıda güvenliği ile ilgili bazı uygulamalar başlatılmışsa da Türkiye, uluslararası alanda yapılan çalışmaların gerisinde kalmıştır. Örneğin Amerika'nın 1972'de hayata geçirdiği HACCP sistemini ancak 2002 yılında uygulamaya başlamıştır.

Ülkemiz, ithal ettiği ürünlerde gıda güvenliğini sağlama konusunda ise iflas etmiş durumdadır. AB üyesi ülkeleri içeren bir ağ şeklinde kurulan ve güvenilir olmayan gıda alarm sistemi olarak adlandırılan "Rapid Alert System for Food and Feed" (RASFF) 2020 kayıtlarına göre; AB'nin gıda ithal ettiği ülkeler arasında, sakıncalı gıda nedeniyle ürünleri uyarı alan ülkelerin ilk sırasında Türkiye bulunmaktadır. AB'ye ihracatta RASFF bildirimi alan gıda ürünlerinin Türkiye'ye iadesi, gümrüklerde bekletilmesi veya imhası sonucunda başta ekonomik kayıp olmak üzere ciddi bir zaman ve emek kaybı da ortaya çıkmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü, gelir ortalamasının düşük ya da orta seviyede olduğu ülkelerde gıda zehirlenmesi veya benzeri nedenlerden dolayı yaşanan üretim ve tüketim kaybı ve ekonomik kaybın küresel boyutunun yıllık 100 milyar dolardan fazla olduğuna dikkat çekmektedir. Dünyada sağlıklı gıda tüketiminden dolayı, her yıl ortalama 600 milyon insan hastalanmaktadır. Türkiye de, en başta güvenli ve kaliteli gıda tüketiminin her bireyin en

doğal hakkı olduğu bilinciyle tarım ve gıda üretimi ve tüketimi ile ilgili olanaklarını gelecek için seferber etmelidir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, ülkemizdeki gıda üretim, tüketim ve satış birimlerinin denetimlerinin ne sıklıkla, hangi şartlarda ve sağlıklı bir biçimde olup olmadığını, halk sağlığının ne derece tehlike altında olduğunun araştırılması ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla, Anayasanın 98'inci, T.B.M.M. İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması yerinde olacaktır.

Ömer Fethi Gärer
Miyde
Ay. Düzgün Çayan
Atatürk Mr.

Dr. Murat Emir
Ankara Milletvekili
Kordim Durnaz
Roket M.

Agababur
Veli Agababur
Malatya Mr.

Mahip Karaka
Kocaeli
Jon

İlhami Özer Aygün
Zehra M.

Nurhayat Altın Kayaşlı
Bursa

Abdurrahman Zülker
Aydın

Ahmet ÖNAL
Kırıkkale Mr.

Ali GÖKÇEK
İSTANBUL Mr.
Ali Fakih

Akın GENÇ
Aydın

Namık Tan

Nail Giler
Kocaeli Mr.

Mehmet
Hafız Özçelik
Kırcaali

Mehmet
Mehmet Hızır
İNEBA Mr.

Hüseyin Yıldız
Aydın Mr.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Özlem Özcan	Muğla	
Deniz Demir	Ankara	
Dr. Jale Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR	
Talat DİNÇER	Mersin N.V.	
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

